

Eisenplatform çavaria

Eisenplatform çavaria (svz 2015)

Meer info: www.cavaria.be/pride

In onderstaande tekst wordt een overzicht gegeven van het eisenplatform van çavaria, de holebi- en transgenderkoepel. Om de lectuur van de tekst te vergemakkelijken is hij thematisch gestructureerd.

<i>Een gecoördineerd Gelijkekansenbeleid op elk niveau</i>	2
...in België	2
...en in Europa	2
<i>Discriminatie</i>	3
Belgische antidiscriminatiewetgeving	3
Yogyakarta-principes	3
Internationale afspraken inzake discriminatie	3
<i>Geweld en vervolging</i>	4
Homofobie en transfoobie geweld	4
Vervolging	4
<i>Gezondheid en welzijn</i>	5
HIV, aids, soa's	5
Vrouwen	5
Zelfmoordpreventie	5
Onderwijs	5
<i>Extra kwetsbare groepen</i>	6
Holebi's en transgenders met een handicap	6
Oudere holebi's en transgenders	6
Allochtone holebi's en transgenders	6
<i>Gendervariantie</i>	7
Wetgeving en documenten	7
Medische aspecten	7
<i>Gezin</i>	8
Adoptie	8
Sociaal ouderschap /meerouderschap.....	8
Draagmoederschap	8
Patrimonium	8
Vrij verkeer van personen	9

Meer info: www.cavaria.be/verkiezingen-2014 en www.cavaria.be/pride

Een gecoördineerd Gelijkekansenbeleid op elk niveau.....in België

België moet op de verschillende bestuursniveaus, elk in zijn respectieve bevoegdheidsdomeinen, bouwen aan een gecoördineerd gelijkheidsbeleid voor holebi's en gendervariante personen.

Op elk bestuursniveau dient de minister bevoegd voor Gelijke Kansen, zijn collega-ministers aan te sporen om binnen elk beleidsdomein (onderwijs, gezondheid en welzijn, werkgelegenheid, sport, etc..) aandacht te hebben voor de gedefinieerde doelgroepen. Enerzijds mag de aandacht voor de al eerder erkende doelgroep holebi's niet verslappen, anderzijds moeten acties ondernomen worden voor de doelgroep transgenders, die pas recent als doelgroep zijn erkend.

Op lokaal vlak dient iedere stad, gemeente of provincie een (minimaal) gelijkheidsbeleid voor holebi's en gendervariante personen uit te werken dat erop gericht is de discriminatie van deze personen door hun inwoners en hun personeel te voorkomen, de zelforganisatie van holebi's en transgender personen te ondersteunen en hun zichtbaarheid en de vanzelfsprekendheid van holebiseksualiteit en gendervariantie te vergroten. Hiertoe moet iedere stad, gemeente en provincie een beleidsverantwoordelijke (schep of bestendig gedeputeerde, en een ambtenaar) aanstellen die verantwoordelijk is voor het lokale gelijkheidsbeleid voor holebi's en gendervariante personen.

Provinciale middelen moeten behouden worden op de provinciale werking van çavaria structureel te erkennen en subsidiëren.

Hogere overheden moeten zo'n lokaal beleid mogelijk maken en ondersteunen.

...en in Europa

De Europese Unie heeft strategieën en stappenplannen aangenomen om efficiënt en doelgericht actie te kunnen ondernemen op het vlak van gelijke kansen. Dit gebeurde voor wat betreft gender, ras, etniciteit en fysieke beperking. Maar voor seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie en interseksualiteit ontbreekt alsnog een coherente aanpak.

Het Europees Parlement en enkele lidstaten, waaronder België, hebben de Europese Commissie verscheidene keren aangemaand om actie te ondernemen. Resultaten van de LGBT survey van de Fundamental Rights Agency van de Europese Unie toonden in 2013 nog aan dat holebi's en transgenders frequent het slachtoffer zijn van discriminatie in levensdomeinen zoals werk, onderwijs, gezondheid, enz. Het is van belang dat er snel werk wordt gemaakt van een EU Roadmap die de gelijkheid van kansen van holebi's en transgenders verbetert.

Meer info

“Towards an EU roadmap for equality on grounds of sexual orientation and gender identity”
<http://www.lgbt-ep.eu/wp-content/uploads/2012/10/European-Parliament-Study-PE462.482-Towards-an-EU-roadmap-for-equality-on-grounds-of-sexual-orientation-and-gender-identity.pdf>

“EU LGBT survey - European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey”
<http://fra.europa.eu/en/publication/2013/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-andtransgender-survey-results>

Discriminatie

Belgische antidiscriminatiewetgeving

De antidiscriminatiewetgeving en het –beleid voor holebi's en gendervariante personen moeten worden versterkt en de verschillende bestuursniveaus moeten tevens zorgen voor de consequente en adequate toepassing ervan¹.

Dit betekent o.m. dat er voldoende middelen voorzien worden voor het “Interfederaal Gelijke Kansen Centrum”, voor de erkende Discriminatiemeldpunten die over de naleving van de antidiscriminatiewet moeten waken, en voor de lokale meldpunten, alsook voor het “Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen” dat de Genderwet en de genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst.

Bovendien is aangewezen dat er één globaal meldpunt komt (of alleszins een ‘één-loket-idee’), los van discriminatiegrond (seksuele geaardheid, gender, genderidentiteit,..) en/of discriminatiedomein (werk, onderwijs,..).

Er dringen zich tevens een aantal wetswijzigingen op, onder meer:

- de strafrechtelijke bepalingen uit de antidiscriminatiewet, genderwet en antiracismewet dienen gelijkgetrokken te worden;
- artikel 150 van de Grondwet dient herzien te worden, zodat drukpersmisdrijven ingegeven door discriminatie, door de correctionele rechtbank beoordeeld kunnen worden.

Meer info

“Interfederaal Actieplan ter bestrijding van homofobe en transfobe discriminatie”

<http://www.milquet.belgium.be/sites/default/files/130603%20-%20IAP%20homotransfobie.pdf>

Yogyakartaprinicipes

Europa, België en Vlaanderen / Brussel hebben deze principes klaar en duidelijk onderschreven en moeten die nu actief toepassen en uitdragen.

De Yogyakartaprinicipes beschrijven de principes i.v.m. seksuele geaardheid en genderidentiteit waaraan de wetgeving van alle staten zouden moeten voldoen. De bescherming van alle burgers tegen discriminatie op basis van seksuele geaardheid of genderidentiteit staat hierbij centraal.

Internationale afspraken inzake discriminatie

België moet de Europese Richtlijn inzake discriminatie verdedigen en zorgen dat seksuele geaardheid en genderidentiteit of –expressie ook in andere internationale afspraken expliciet opgenomen worden.

België moet alles op alles zetten om deze kaderrichtlijn op de agenda te plaatsen en druk uit te oefenen om deze Richtlijn gestemd te krijgen.

Alle teksten, verdragen of internationale richtlijnen die discriminatie verbieden, moeten seksuele geaardheid en genderidentiteit of -expressie expliciet opnemen als een ongeoorloofde discriminatiegrond.

Meer info

“Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity”

http://www.yogyakartaprinicipes.org/principles_en.htm

Geweld en vervolging

Homofob en transfoob geweld

In de samenleving mag geen plaats zijn voor geweld tegen holebi's of gendervariante personen.

Verbaal en fysiek geweld tegenover holebi's en gendervariante personen moet van overheidswege bestreden worden, onder meer via bewustmakingscampagnes gericht op het afbouwen van vooroordelen, via aandacht voor diversiteit en door krachtig op te treden tegen agressoren. De federale overheid moet hier een voortrekkersrol spelen. Er moet een snelle uitvoering komen van het Interfederaal Actieplan tegen Homofobie en Transfobie.

Net zoals dat voor homofobie geldt, moet transfobie een aparte categorie zijn die de politie kan aanvinken wanneer iemand een aangifte komt doen van geweldpleging of een ander geval van agressie met transfobie als motief.

Vervolging

Er moet bescherming zijn tegen vervolging omwille van seksuele geaardheid of genderidentiteit.

Alle personen die wegens hun seksuele geaardheid of genderidentiteit of -expressie van hun vrijheid beroofd, vervolgd, veroordeeld of geestelijk en/of lichamelijk gefolterd worden, moeten internationaal erkend worden als politieke gevangene of als politieke vluchteling. De procedure voor erkenning van politieke vluchtelingen moet voor mensen die op basis van seksuele hun geaardheid of genderidentiteit of -expressie asiel aanvragen, eenduidiger en beter worden.

Protection officers, asielinstanties en aanbieders van rechtsbijstand moeten in staat zijn om aspecten van seksuele oriëntatie en genderidentiteit in de asielprocedure in rekening te brengen. Zij dienen hiertoe opgeleid te worden. Erkende vluchtelingen kunnen daarin een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld in het kader van het verstrekken van landeninformatie. Tolkendiensten, het onthaal en de opvang van asielzoekers moeten aangepast zijn aan de noden van holebi's en transgenders.

De overheden moeten de gelijke behandeling van holebi's en gendervariante personen opnemen in onderhandelingen en contacten met landen waar holebisexualiteit nog strafbaar is of waar holebi's / gendervariante personen nog vervolgd worden.

Meer info

“Interfederaal Actieplan tegen Homofob en Transfoob Geweld”

<http://cavaria.be/mediatheek/interfederaal-actieplan-homofob-en-transfoob-geweld>

“Omzendbrief betreffende het opsporings- en vervolgingsbeleid inzake discriminatie en haatmisdrijven”

<http://cavaria.be/mediatheek/col-13-2013>

Meer info

“Fleeing Homophobia – Asylum claims related to sexual orientation and gender identity in Europe”

<http://www.cavaria.be/mediatheek/fleeing-homophobia>

“Holebi's op de vlucht – Een analyse van beslissingen door de asielinstanties”

<http://www.vluchtelingenwerk.be/holebisopdevlucht>

Gezondheid en welzijn

HIV, aids, soa's

De strijd tegen HIV en aids bij homomannen is een dringende zaak.

Onderzoek wijst uit dat 1 op 20 Belgische homomannen besmet is met het hiv-virus en dat 1 op 6 besmette mannen zijn serostatus niet kent.

Derhalve dringt çavaria aan op een concretisering en uitvoering van het nationaal hiv-plan 2014-2019.

Vrouwen

Er is aandacht nodig voor de specifieke problemen van lesbiennes op vlak van seksuele gezondheid en welzijn.

Lesbiennes hebben specifieke problemen op het vlak van seksuele gezondheid (o.a. een verhoogd risico op borst- en baarmoederhalskanker). Acties om hen te wijzen op het belang van gynaecologisch onderzoek zijn nodig.

Hoewel lesbiennes de helft van de holebipopulatie uitmaken, wordt er weinig onderzoek gedaan naar hun situatie op socio-economisch vlak, op vlak van relationeel geweld en op vlak van gezondheid. Met de resultaten van het onderzoek dat gevoerd werd over het welzijn van lesbische en bi-meisjes, moet de overheid concreet aan de slag.

Zelfmoordpreventie

De overheid moet toezien op de uitvoering van het suïcidepreventiebeleid, waarin holebi's en transgenders als expliciete doelgroep erkend zijn.

Uit onderzoek is immers gebleken dat holebi-jongeren en transgenderpersonen vaker aan zelfdoding denken en meer suïcidepogingen ondernemen dan respectievelijk leeftijdsgenoten die heteroseksueel zijn en cisgender personen. Extra-aandacht moet hierbij uitgaan naar jonge lesbiennes en bimeisjes en naar transgenders, die een hoger risico lopen om depressieve gedachten te ontwikkelen.

Meer info

“Nationaal hiv-plan”

<http://cavaria.be/mediatheek/nationaal-hiv-plan>

Onderwijs

Enkel door duidelijke communicatie vanuit de overheid en de schoolgemeenschappen kan er een brede maatschappelijke aanvaarding en een attitudewijziging komen in alle netten en op alle niveaus van het onderwijs.

Het holebi- en (trans)genderthema dient opgenomen te worden in de leerplannen voor alle leeftijden, inclusief het hoger onderwijs. De onderwijskoepels en schoolgemeenschappen moeten individuele leerkrachten stimuleren om een cultuur van openheid te creëren rond het holebi- of gendervariant-zijn van leerlingen en leerkrachten. Het thema moet integraal deel uitmaken van de lerarenopleiding.

Er is nood aan voorlichting en sensibilisering over het genderthema. Officiële documenten op de scholen moeten genderneutraal worden gemaakt.

Extra kwetsbare groepen

Holebi's en transgenders met een handicap

Holebi's en transgenders met een handicap zijn als groep erg onzichtbaar.

Vanuit het Vlaams / Brussels beleid moet er bijzondere aandacht zijn voor het verhogen van de zichtbaarheid van deze groep, het zichtbaar maken van zijn noden en het creëren van ontmoetingsmogelijkheden.

Oudere holebi's en transgenders

De bevoegde overheden moeten bijzondere aandacht hebben voor de specifieke noden en wensen van oudere holebi's en transgenders. Hiervoor zullen vaak oplossingen op maat vereist zijn.

Door de vergrijzing van de bevolking zal ook het aantal oudere holebi's en transgenders sterk toenemen in de komende jaren. Door hun specifieke levensloop beschikken oudere holebi's en transgenders minder vaak over een ondersteunend sociaal netwerk en hebben ze minder vaak kinderen of een partner die de zorg voor hen kan opnemen. Dit kan leiden tot vereenzaming. Bovendien dreigt hun holebi-identiteit of genderidentiteit volledig onzichtbaar te worden, wat op zich weer nefast is voor hun welzijn.

De zorgsector en de rusthuizen moeten gesensibiliseerd worden over dit probleem zodat de individuele hulpverleners zich ervan bewust worden.

Holebi's en transgenders uit etnisch culturele minderheidsgroepen

Vanuit het Vlaamse en Brusselse beleid moet er bijzondere aandacht zijn voor de vorming en sensibilisering rond holebiseksualiteit en genderidentiteit en –expressie van mensen met een migratie achtergrond.

Het behoren tot meerdere kwetsbare groepen in de maatschappij zorgt voor een multiple kwetsbare positie in de maatschappij én in de eigen gemeenschappen tot waartoe men behoort. Vanuit kruispuntdenken moet meer aandacht zijn voor het wegwerken van de structurele achterstellingsmechanismen die aan de grondslag liggen van de vooroordelen en stigma's.

Gendervariantie

Wetgeving en documenten

België moet de Wet op de Transseksualiteit aanpassen, zodat gendervariante personen zonder medische, fysieke of andere eisen hun voornaam en geslachtsregistratie kunnen veranderen. Dit moet ook makkelijk kunnen worden aangepast in documenten zoals diploma's.

De Wet op transseksualiteit (2007) bepaalt dat een officiële geslachtswijziging een recht is. De officiële geslachtswijziging in de registers van de burgerlijke stand kan via de ambtenaar van de burgerlijke stand (in plaats van - voordien - via een procedure voor de rechtbank). Hormoongebruik is een voorwaarde om van naam te veranderen. Onomkeerbare onvruchtbaarheid is een voorwaarde om officieel van geslacht te veranderen. Dit is in strijd met de Yogyakartaprincipes, die stellen dat "niemand verplicht mag worden medische procedures (zoals chirurgie), sterilisatie of hormonale therapie te ondergaan vooraleer hij wettelijke erkenning krijgt voor zijn/ haar genderidentiteit." Diversiteit in genderidentiteiten moet worden erkend. De huidige geslachtsregistratie dekt dit niet. Gendervariante personen moeten het recht hebben om hun voornaam en de vermelding van hun geslacht te veranderen, zonder dat daar medische, fysieke of andere eisen worden aan gekoppeld, of een derde over dient te oordelen. Gendervariantie personen moeten een derde optie of blanco optie kunnen aankruisen. Ook moet een aanpassing van gendervermelding in alle landen erkend worden. En er moet het recht bestaan om nieuwe officiële documenten aan te vragen zoals geboorteakte, huwelijksakte.

België moet bovendien druk uitoefenen op medische en psychomedische instellingen om gendervariatie niet langer stigmatiserend te pathologiseren, en tegelijk de psychische en medische steun voor transgenders uit te breiden.

Medische aspecten

België moet druk uitoefenen op medische en psychomedische instellingen om gendervariatie niet langer stigmatiserend te pathologiseren, en tegelijk de psychische en medische steun voor transgenders uit te breiden.

De term "genderidentiteitsstoornis" moet geschrapt worden en vervangen worden door een minder beladen term. Gendervariante identiteit moet dus erkend worden als een menselijke variatie in plaats van als een stoornis. De psychische problemen die transgenders mogelijk ervaren als gevolg van het conflict tussen identiteit en lichaam ('genderdysforie'), worden hiermee niet ontkend. Psychische hulp en ondersteuning moeten behouden en zelfs uitgebreid worden voor wie die daar nood aan heeft.

Medische behandelingen, zoals hormoontherapie of chirurgische ingrepen, moeten verder ondersteund worden en eventueel toegankelijker worden gemaakt. Chirurgische ingrepen moeten als reconstructieve ingrepen worden erkend en niet als esthetische, en moeten worden opgenomen in het terugbetalingssysteem van de sociale zekerheid.

Meer info

“Wet betreffende transseksualiteit”

<http://cavaria.be/mediatheek/transgenderwet>

“Leven als transgender in België - De sociale en juridische situatie van transgender personen in kaart gebracht”

<http://cavaria.be/mediatheek/leven-als-transgender-in-belgie>

Gezin

Adoptie

Vlaanderen moet blijvend inspanningen leveren om adoptie door holebi's en gendervariante personen mogelijk te maken.

Voor holebiparen en gendervariante personen is het voorlopig mogelijk om een kind uit USA en Zuid Afrika te adopteren. Vlaanderen en België moeten blijvend inspanningen leveren om samenwerking aan te gaan met herkomstlanden die dit mogelijk zullen toelaten. In ieder geval moet rekening gehouden worden met een steeds veranderende internationale context. De wetgeving van de herkomstlanden kan veranderen. De groep van landen waarmee de adoptiesector samenwerkt wisselt ook doorheen de tijd. De Vlaamse minister van Welzijn moet erop toezien dat er via regelgeving geen deuren gesloten worden voor internationale adoptie door holebi's en gendervariante personen.

Ook genderidentiteit mag geen hindernis vormen bij adoptieprocedures. Een gendervariante adoptieouder heeft ook recht op privacy: bij een wijziging van de gendervermelding mag van deze aanpassing onder geen beding melding gemaakt mogen worden, tenzij de adoptieouder daar expliciet de toestemming voor geeft.

Sociaal ouderschap / meerouderschap

Het moet mogelijk worden om een sociale status toe te kennen met rechten en plichten tussen een kind en een persoon die betrokken is bij zijn opvoeding die niet een van de 2 juridische ouders is.

Familie- en gezinssamenstellingen zijn heel divers: naast de klassieke gezinsvorm van een getrouwd heterokoppel, kent onze maatschappij tal van andere gezinsvormen zoals alleenstaande ouders, koppels van hetzelfde geslacht, nieuw-samengestelde gezinnen, ... De huidige wetgeving waarborgt echter niet de rechten en plichten van alle betrokken personen in de diverse gezinsvormen waarin kinderen worden opgevoed. En erkent maximum 1 of 2 personen als juridische ouders.

Er moet dus een wettelijk kader komen voor de sociale ouder, dit is een persoon die naast de juridische ouders een belangrijke rol speelt in de opvoeding van het kind en die een bijzondere affectieve band met het kind kan aantonen, zoals de partner van één van de juridische ouders, een naast familielid, een bekende donor, een mede-opvoedend koppel.

Draagmoederschap

Er moet wetgeving komen die de afstamming regelt bij draagmoederschap die geen onderscheid maakt tussen koppels van hetzelfde of verschillend geslacht. Daarbij moeten de belangen van het kind vooropgesteld worden.

Momenteel is draagmoederschap in België niet wettelijk geregeld dit zorgt voor een juridische onzekerheid voor de draagouder(s), de wensouder(s) en niet in het minste voor het kind zelf. Er moet een regeling komen die bij de geboorte van het kind de juridische onzekerheid wegwerkt.

Patrimonium

Nu de successierechten op de gezinswoning voor de langstlevende partner of echtgenoot afgeschaft zijn, blijven samenwoners die gebruik maakten van de tontine of het beding van aanwas in de kou staan. Zij betalen immers nog steeds registratierechten.

Vele holebi's maakten in het verleden gebruik van de tontine of het beding van aanwas, omdat voor hen lang de hoogste successietarieven golden. De genomen maatregel is pas compleet als ook de registratierechten op de gezinswoning als gevolg van een tontine of beding van aanwas afgeschaft worden voor de langstlevende samenwoner.

Wanneer het tussen samenwonende partners tot een breuk komt, moet het van rechtswege mogelijk worden om de tontine of het beding van aanwas te schrappen (zodat de ex-partners niet verplicht worden om te wachten tot het overlijden van één van hen om over de woning te kunnen beschikken).

Successierechten op legaten aan goede doelen moeten afgeschaft (of verlaagd) worden.

Vrij verkeer van personen

Holebi's en gendervariante personen moeten zich vrij van staat naar staat kunnen begeven zonder verlies van rechten.

De Europese instellingen en alle lidstaten moeten de nodige inspanningen leveren om het proces van aanvaarding en gelijke behandeling van holebi's, gendervariante personen en holebigezinnen na te streven.

De verschillende nationale regelingen i.v.m. met familierecht voor holebi's en gendervariante personen (zoals adoptie, geregistreerd partnerschap, openstelling van het huwelijk, PaCS, Lebenspartnerschaft,...) moeten binnen alle landen van de Europese Unie en de Raad van Europa erkend worden, onder meer in het kader van het vrij verkeer van personen.

De procedure voor het huwelijk van een Belg met een buitenlandse partner moet aangepast worden. Momenteel heeft de buitenlandse partner hiervoor documenten nodig uit het land van herkomst. Als de persoon in kwestie holebi is, kan dit problemen opleveren en kunnen de autoriteiten zelfs weigeren de documenten af te leveren.